

UMOWA MIĘDZY
RZĄDEM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
A
RZĄDEM STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI
DOTYCZĄCA ROZMIESZCZENIA
NA TERYTORIUM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ ANTYBALISTYCZNYCH
OBRONNYCH RAKIET PRZECHWYTUJĄCYCH

Preambuła

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Stanów Zjednoczonych Ameryki, zwane dalej „Stronami”;

Uznając, że rozprzestrzenianie broni masowego rażenia i środków służących do ich przenoszenia, w tym rakiet balistycznych, stanowi poważne zagrożenie dla międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, oraz dla Stron, ich sojuszników i przyjaciół;

Działając zgodnie z prawem międzynarodowym, w tym z wiążącymi je wielostronnymi i dwustronnymi umowami międzynarodowymi, a w szczególności z postanowieniami Traktatu Północnoatlantyckiego sporządzonego w Waszyngtonie w dniu 4 kwietnia 1949 roku, Umowy między Państwami-Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego dotyczącej statusu ich sił zbrojnych, sporządzonej w Londynie w dniu 19 czerwca 1951 r., zwanej dalej NATO SOFA, Umowy nabycia i usług wzajemnych pomiędzy Ministerstwem Obrony Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej a Departamentem Obrony Stanów Zjednoczonych Ameryki, sporządzonej w Warszawie w dniu 22 listopada 1996 r., oraz Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki w sprawie środków bezpieczeństwa służących ochronie informacji niejawnych w sferze wojskowej, sporządzonej w Warszawie w dniu 8 marca 2007 r., zwanej dalej GSOMIA;

Uznając zastosowalność Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki uzupełniającej Umowę NATO SOFA, zwanej dalej Polsko-Amerykańską Umową Uzupełniającą SOFA od dnia jej wejścia w życie;

Uznając również potrzebę połączenia i wzmocnienia swych wysiłków dla celów indywidualnej i zbiorowej samoobrony, utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa oraz dalszego rozwoju ich zdolności odpowiedniego reagowania na zagrożenia i ataki, w tym o charakterze terrorystycznym;

Potwierdzając, że rozmieszczenie na terytorium Polski antybalistycznych obronnych rakiet przechwytyjących stanowi istotny wkład Rzeczypospolitej Polskiej w budowę i dalsze wzmacnianie systemu obrony przeciwrakietowej Stanów Zjednoczonych;

Uznając, że współpraca między sojusznikami i przyjaciółmi, w tym z członkami Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, zwanej dalej NATO, dla celów obrony przeciw zagrożeniu raketami balistycznymi jest ważna, i że rozmieszczenie na terytorium Polski amerykańskich antybalistycznych obronnych rakiet przechwytyjących wzmocni oraz uzupełni istniejące związki w zakresie bezpieczeństwa między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki oraz przyczyni się do utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa oraz bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej, Stanów Zjednoczonych i NATO;

Mając na względzie wspólne interesy w dziedzinie obronności oraz uznając, że współpraca w zakresie obrony przed raketami balistycznymi stanowi jeden z elementów szerszej, dwustronnej współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa, która powinna przyczynić się do wzmocnienia bezpieczeństwa Stron;

Uznając wspólną wizję szerszej i pogłębionej współpracy strategicznej między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi oraz w dążeniu do niej, ustanawiając Grupę Konsultacyjną ds. Współpracy Strategicznej (GKWS) mającą na celu ułatwienie konsultacji w zakresie wzmocnienia wzajemnego bezpieczeństwa, w tym przekształcania i modernizacji Sił Zbrojnych RP, w ramach Artykułu 3 Traktatu Północnoatlantyckiego;

Uznając, że Stany Zjednoczone zamierzają dostarczać Rzeczypospolitej Polskiej informacje i koordynować z nią plany ewentualnościowe dotyczące bezpieczeństwa i obronności Bazy.

Uzgodniły, co następuje:

Artykuł I **Cel i zakres**

1. Niniejsza Umowa ustanawia prawa i obowiązki Stron dotyczące używania przez Stany Zjednoczone Terenu Zamkniętego na terytorium Polski w miejscowości Słupsk-Redzikowo, w celu rozmieszczenia na nim oraz użycia nienuklearnych, antybalistycznych obronnych rakiet przechwytyjących.
2. Po wejściu w życie Polsko-Amerykańskiej Umowy Uzupełniającej SOFA, każde postanowienie tej umowy stosuje się *mutatis mutandis* do niniejszej Umowy o ile nie stanowi ona, że konkretny przepis Polsko-Amerykańskiej Umowy Uzupełniającej SOFA nie stosuje się. W sprawach nieobjętych niniejszą Umową lub Polsko-Amerykańską Umową Uzupełniającą SOFA, stosuje się umowę NATO SOFA w takim zakresie, w jakim są one nią objęte.

Artykuł II **Definicje**

W niniejszej Umowie wyrażenie:

„Baza” - oznacza Teren Zamknięty na terytorium Polski w miejscowości Słupsk-Redzikowo, używany przez Siły Zbrojne Stanów Zjednoczonych zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy i przez okres jej obowiązywania, w celu rozmieszczenia na nim oraz użycia antybalistycznych obronnych rakiet przechwytyjących. Baza stanowi Uzgodniony Obiekt i Teren. „Teren Zamknięty” - oznacza zgodnie z polskim prawem obszar o ograniczonym dostępie ze względów bezpieczeństwa i obrony.

„Obiekt/Instalacja” - oznacza obszar na terenie Bazy, gdzie mieści się Kompleks Obrony Przeciwrakietowej oraz wspomagająca go infrastruktura, dostęp do których jest kontrolowany przez Stany Zjednoczone Ameryki. Obiekt/Instalacja stanowi Uzgodniony Obiekt i Teren.

„Kompleks Obrony Przeciwrakietowej” – oznacza obszar na terenie Obiektu/Instalacji, w odniesieniu, do którego Stany Zjednoczone Ameryki utrzymują podwyższony stopień kontroli dostępu.

Określenia „siły zbrojne” „personel cywilny”, „Siły Zbrojne Stanów Zjednoczonych”, „osoba pozostająca na utrzymaniu”, „amerykański wykonawca kontraktowy”, „pracownicy amerykańskiego wykonawcy kontraktowego” i „Uzgodniony Obiekt/Instalacja i Teren” mają znaczenie określone w Polsko-Amerykańskiej Umowie Uzupełniającej SOFA.

Artykuł III **Status i eksploatacja Bazy**

1. Baza jest własnością Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Siły Zbrojne Stanów Zjednoczonych używają Bazy bez uszczerbku dla suwerenności i prawa Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Zgodnie z polskim prawem Baza będzie miała status Terenu Zamkniętego.
4. Na terenie Bazy obowiązuje prawo polskie. Siły zbrojne i personel cywilny oraz jego członkowie, a także osoby pozostające na ich utrzymaniu na terenie Bazy i na pozostałym terytorium Polski są zobowiązane przestrzegać prawa Rzeczypospolitej Polskiej.
5. Rzeczpospolita Polska jest właścicielem wszystkich budynków, budowli oraz rzeczy trwale związanych z gruntem na terenie Bazy, w tym również tych zbudowanych, używanych, przebudowanych lub zmodernizowanych przez Siły Zbrojne Stanów Zjednoczonych, natomiast Siły Zbrojne Stanów Zjednoczonych i wykonawcy amerykańscy, w zależności od sytuacji, pozostają właścicielami ruchomości oraz instalacji.

6. Stany Zjednoczone są odpowiedzialne za utrzymanie porządku i dyscypliny w Siłach Zbrojnych Stanów Zjednoczonych obecnych w Bazie, zgodnie z prawem wewnętrznym i przepisami Stanów Zjednoczonych.
7. Działania na terenie Bazy są prowadzone z należyтым uwzględnieniem wymogów zdrowia publicznego i bezpieczeństwa.
8. Stany Zjednoczone nie będą przeprowadzać bez zgody Rzeczypospolitej Polskiej żadnych próbných odpaleń antybalistycznych obronnych rakiet przechwytyjących rozmieszczonych na terenie Bazy.
9. Ilość członków sił zbrojnych i personelu cywilnego, którzy zostaną początkowo rozmieszczeni na terenie Bazy oraz opis głównych elementów Kompleksu Obrony Przeciwrakietowej określa Załącznik. Całkowita ilość członków sił zbrojnych i komponentu cywilnego stacjonujących na terenie Bazy oraz wszelkie jej zmiany o charakterze stałym będą zgłaszane Rzeczypospolitej Polskiej w chwili początkowego rozmieszczenia oraz co sześć miesięcy po tym terminie, jak również będą przedmiotem okresowych konsultacji pomiędzy Ministerstwem Obrony Narodowej RP a Departamentem Obrony Stanów Zjednoczonych. Ilość sił zbrojnych i personelu cywilnego nie może przekroczyć progu określonego w Załączniku bez uzyskania wcześniejszej zgody Ministerstwa Obrony Narodowej RP.
10. Przed dokonaniem istotnych zmian w Kompleksie Obrony Przeciwrakietowej i w głównych komponentach obrony przeciwrakietowej w Bazie, Stany Zjednoczone zawiadomią o tym Rzeczpospolitą Polską i skonsultują takie zmiany.
11. Stany Zjednoczone przekażą Rzeczypospolitej Polskiej dane dotyczące Sił Zbrojnych Stanów Zjednoczonych, amerykańskich wykonawców kontraktowych i pracowników amerykańskich wykonawców kontraktowych pracujących lub mieszkających na terenie Bazy oraz osób pozostających na ich utrzymaniu. Postanowienia dotyczące rodzaju takich danych, częstotliwości oraz procedur dotyczących ich przekazywania zostaną określone w porozumieniu wykonawczym do niniejszej Umowy.

Artykuł IV **Dowództwo i Kontrola**

1. Z zastrzeżeniem postanowień ustępów 6 – 8 tego Artykułu, Baza, w tym polski personel wojskowy i cywilny Ministerstwa Obrony Narodowej RP przebywający na terenie Bazy oraz inni obywatele polscy zatrudnieni na terenie Bazy przez Ministerstwo Obrony Narodowej RP znajdują się pod dowództwem polskim, sprawowanym przez przedstawiciela polskich Sił Zbrojnych, zwanego dalej Dowódcą Polskim.

2. Dowódca Polski zostanie przedstawiony w ciągu trzydziestu (30) dni od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy. Dowódca Polski lub osoba przez niego wyznaczona będzie osobą kontaktową ze strony polskiej odnośnie działań związanych z funkcjonowaniem Bazy. Polska osoba kontaktowa ma swoje biuro na terenie Bazy.
3. W ciągu trzydziestu (30) dni od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy Stany Zjednoczone przedstawią przedstawiciela Sił Zbrojnych Stanów Zjednoczonych zwanego dalej Dowódcą Amerykańskim, który będzie jedynym punktem kontaktowym strony amerykańskiej odnośnie bieżących działań objętych niniejszą Umową oraz który będzie sprawował kontrolę nad Obiektem/Instalacją oraz Siłami Zbrojnymi Stanów Zjednoczonych, osobami pozostającymi na ich utrzymaniu, amerykańskimi wykonawcami kontraktowymi oraz pracownikami amerykańskich wykonawców kontraktowych, jak również innymi osobami zatrudnionymi przez Siły Zbrojne Stanów Zjednoczonych na terenie Bazy.
4. Dowódca Polski, między innymi:
 - a. doradza w zakresie stosunków z organami polskiej administracji publicznej oraz ułatwia kontakty z nimi;
 - b. uczestniczy w koordynacji wzajemnego zabezpieczenia logistycznego personelu wojskowego i cywilnego rozmieszczonego w Bazie;
 - c. uczestniczy w koordynacji działań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa na terenie Bazy;
 - d. uczestniczy w koordynowaniu wzajemnego szkolenia na terenie Bazy; oraz
 - e. doradza Dowódcy Amerykańskiemu w zakresie polskiego prawa mającego zastosowanie do funkcjonowania Bazy.
5. Ministerstwo Obrony Narodowej RP w zakresie swoich kompetencji dołoży wszelkich możliwych starań, aby uzyskać wszelkie niezbędne zezwolenia polskich władz, a Stany Zjednoczone będą współpracowały w tym zakresie z Ministerstwem Obrony Narodowej RP w zależności od sytuacji.
6. Dowódca Polski może powiadomić Dowódcę Amerykańskiego o podejmowanych na terenie Bazy działaniach personelu Sił Zbrojnych Stanów Zjednoczonych, osób pozostających na ich utrzymaniu, amerykańskich wykonawców kontraktowych, pracowników amerykańskich wykonawców kontraktowych co, do których istnieje przypuszczenie, że mogą być niezgodne z polskim prawem. Takie powiadomienie Polskiego Dowódcy będzie uwzględnione przez Dowódcę Amerykańskiego.
7. Stany Zjednoczone sprawują wyłączne dowództwo oraz kontrolę nad działaniami i operacjami w zakresie obrony przeciwrakietowej na terenie Bazy.

8. W zakresie kompetencji Dowódcy Amerykańskiego znajdują się także kwestie dotyczące nieruchomości, infrastruktury, instalacji, dostaw, sprzętu oraz materiałów umieszczonych na terenie Bazy, ale poza granicami Obiektu/Instalacji, które są używane wyłącznie przez Stany Zjednoczone.

Artykuł V **Korzystanie z Bazy**

1. Stany Zjednoczone, zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy korzystają z Obiektu/Instalacji na terenie Bazy na zasadzie wyłączności i mają do nich nieograniczony dostęp.
2. Stany Zjednoczone mogą podejmować na terenie Bazy roboty budowlane, dokonywać zmian i ulepszeń zabudowań oraz infrastruktury obrony przeciwrakietowej na terenie Bazy, jak też je utrzymywać i eksploatować. Zabudowania te i infrastruktura obejmują, między innymi, antybalistyczne obronne rakiety przechwytyjące oraz związane z nimi obiekty przetwarzania, przechowywania i wyrzutnie; urządzenia łączności; urządzenia bezpieczeństwa i dostępu; obiekty administracyjne, konserwacji i magazynowania; infrastrukturę mediów (w tym zapasowy generator mocy i przesył energii elektrycznej); urządzenia do transportu i przechowywania paliwa; instalacje przeciwpożarową; obiekty mieszkalne i pomieszczenia dodatkowe dla personelu. W trakcie tych działań Stany Zjednoczone mogą:
 - a. korzystać, dokonywać zmian lub burzyć istniejące zabudowania i infrastrukturę na terenie Obiektu/Instalacji; oraz
 - b. usuwać istniejącą roślinność i dokonywać wykopów na terenie Obiektu/Instalacji.
3. Przed rozpoczęciem prac budowlanych na terenie Bazy, Stany Zjednoczone przedłożą Ministerstwu Obrony Narodowej RP odnośne dokumenty dotyczące planowanej działalności budowlanej. Odpowiedzialność za przetłumaczenie takich dokumentów zostanie określona w porozumieniu wykonawczym.
4. Siły Zbrojne Stanów Zjednoczonych korzystają z usług miejscowych polskich osób fizycznych i prawnych jako dostawców towarów i usług w możliwym zakresie w celu wykonania umowy, o ile oferty takich dostawców są konkurencyjne i jako takie są najbardziej korzystne.
5. W przestrzeni powietrznej nad i wokół Bazy zostanie utworzona strefa objęta zakazem lotów oraz strefa ograniczonego ruchu lotniczego. Porozumienie wykonawcze do niniejszej Umowy określi szczegółowe rozmiary wyżej wspomnianych stref, jak również zasady ich tworzenia i funkcjonowania oraz współpracy między odnośnymi władzami polskimi i amerykańskimi w zakresie korzystania z polskiej przestrzeni powietrznej.
6. Rzeczpospolita Polska zapewnia, że wykorzystanie terenów otaczających Bazę jest zgodne z wymogami funkcjonowania Bazy.

7. Stany Zjednoczone przekazują odnośne informacje, które pozwolą Rzeczypospolitej Polskiej uregulować zasady korzystania z terenów otaczających Bazę. Porozumienie wykonawcze, które będzie zawarte przez Strony w ciągu 90 dni od dnia podpisania niniejszej Umowy, określi szczegółowe rozmiary i ograniczenia w korzystaniu z takich terenów.

Artykuł VI **Dostęp do Bazy**

1. Dowódca Polski oraz upoważniony przez niego lub nią przedstawiciel mają prawo dostępu do całego obszaru Bazy. Dostęp do Kompleksu Obrony Przeciwrakietowej zostaje przyznany niezwłocznie, zgodnie z wymogami w zakresie bezpieczeństwa i funkcjonowania Bazy.
2. Przedstawicielom właściwych organów Rzeczypospolitej Polskiej oraz służb ratowniczych niezwłocznie udziela się dostępu do Bazy, w tym do Obiektu/Instalacji:
 - a. w celu zareagowania na nagłe przypadki, takie jak pożar i poważne wypadki;
 - b. w celu ścigania osób, które popełniły przestępstwo poza Bazą i weszły na teren Bazy; oraz
 - c. na żądanie, w innych celach urzędowych określonych w polskim prawie.
3. Dowódca Polski w porozumieniu z Dowódcą Amerykańskim ustanawia procedury dostępu do Bazy, w tym odpowiednie środki bezpieczeństwa stosowane w związku z dostępem do Bazy, oraz wydaje stosowne przepustki do Bazy.
4. Stany Zjednoczone kontrolują dostęp do Obiektu/Instalacji na terenie Bazy.

Artykuł VII **Bezpieczeństwo Bazy**

1. Rzeczpospolita Polska jest odpowiedzialna za zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony Bazy poza granicami Obiektu/Instalacji.
2. Stany Zjednoczone, koordynując swoje działania z Rzeczpospolitą Polską, są odpowiedzialne za zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony Obiektu/Instalacji na terenie Bazy.
3. Stany Zjednoczone dostarczają informacje i koordynują z Rzeczpospolitą Polską kwestie dotyczące planów ewentualnościowych w zakresie bezpieczeństwa i obronności bazy przed uzyskaniem przez Kompleks Obrony Przeciwrakietowej gotowości operacyjnej.

4. Rzeczpospolita Polska uznaje prawo Stanów Zjednoczonych do ochrony ich mienia stanowiącego elementy obrony przeciwrakietowej w czasie transportu na terytorium Polski poza Bazą. Rzeczpospolita Polska i Stany Zjednoczone koordynują działania dotyczące bezpieczeństwa tego mienia w czasie transportu.
5. W przypadku zapewniania bezpieczeństwa i ochrony przez wykonawców kontraktowych, takie podmioty będą działały zgodnie z odnośnymi wymogami polskiego prawa.
6. W przypadku otrzymania przez któregokolwiek z Dowódców informacji o sytuacji kryzysowej na terenie Bazy mogącej mieć wpływ na bezpieczeństwo ludności zamieszkującej region, taki Dowódca niezwłocznie powiadomi o tym drugiego Dowódcę.
7. Strony zobowiązują się współpracować, w zależności od sytuacji, w zakresie ochrony wywiadowczej i antyterrorystycznej Bazy. Rzeczpospolita Polska i Stany Zjednoczone będą realizować tę współpracę za pośrednictwem odpowiednich instytucji lub organizacji, które zostaną określone w porozumieniu wykonawczym.
8. Strony zawrą porozumienia wykonawcze w celu ustanowienia procedur terminowej wymiany informacji wywiadowczych i kontrwywiadowczych o wszelkich zagrożeniach dotyczących Bazy. Zgodnie z tymi porozumieniami wykonawczymi i w celu zapewnienia efektywnej ochrony Bazy Strony, gdy jest to właściwe, wymieniają się informacjami o istotnych zagrożeniach dotyczących Bazy.

Artykuł VIII **Informacje niejawne**

Wszystkie Informacje Niejawne przekazywane lub wytwarzane zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy są przechowywane, opracowywane, przekazywane i zabezpieczane zgodnie z postanowieniami GSOMIA.

Artykuł IX **Używanie Systemu Obrony Przeciwrakietowej**

1. W kontekście i zgodnie z Traktatem Północnoatlantyckim oraz rozwijającego się polsko-amerykańskiego partnerstwa w zakresie obrony przeciwrakietowej, Stany Zjednoczone zobowiązują się:
 - a. zapewnić bezpieczeństwo Rzeczypospolitej Polskiej; oraz
 - b. bronić Rzeczypospolitej Polskiej przed atakiem rakiet balistycznych przy użyciu swojego systemu obrony przeciwrakietowej.

2. Stany Zjednoczone przekazują Rzeczypospolitej Polskiej ten sam rodzaj informacji dotyczących rozwoju sytuacji, które Stany Zjednoczone zgodziły się dostarczać innym głównym sojusznikom, w tym informacje dotyczące statusu systemu, rakiet śledzonych przez system, ich pochodzenia oraz przewidywanego miejsca, w które takie rakiety uderzą, a także przypadków operacyjnego użycia systemu obronnego.
3. Rzeczpospolita Polska i Stany Zjednoczone odbywają regularne konsultacje na temat amerykańskiego systemu obrony przeciwrakietowej w takim zakresie, w jakim dotyczy on obrony Obszaru Północnoatlantyckiego, w tym Rzeczypospolitej Polskiej. W związku z tym Strony powołują grupy robocze dla merytorycznej dyskusji i pracy nad wcześniej przygotowanymi planami wykonawczymi dotyczącymi ewentualnego działania systemu obrony przeciwrakietowej w celu obrony Obszaru Północnoatlantyckiego, w tym Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Baza oraz antybalistyczne obronne rakiety przechwytyjące rozmieszone na jej terenie są wykorzystywane przez Stany Zjednoczone wyłącznie dla celów zgodnych z prawem międzynarodowym, w tym z Kartą Narodów Zjednoczonych oraz w ramach prawa do indywidualnej lub zbiorowej samoobrony.
5. W celu umożliwienia ścisłej współpracy w zakresie systemu obrony przeciwrakietowej między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi, terminowej wymiany odnośnych informacji dotyczących funkcjonowania i rozwoju systemu obrony przeciwrakietowej, a także w interesie wzmocnienia wzajemnego zaufania, Stany Zjednoczone tworzą jedno lub więcej stanowisk oficerów łącznikowych w odpowiednim miejscu lub miejscach, które mogą być obsadzone przez odpowiednich pracowników Ministerstwa Obrony Narodowej RP. Szczegółowe uregulowania zostaną zawarte w odrębnym porozumieniu.

Artykuł X

Ochrona środowiska, zdrowia oraz bezpieczeństwo

1. Strony uzgodniły, że będą realizować niniejszą Umowę w sposób zgodny z wymogami ochrony środowiska naturalnego oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi.
2. Stany Zjednoczone są zobowiązane do przestrzegania odnośnych przepisów prawa polskiego dotyczących ochrony środowiska, zdrowia i bezpieczeństwa.
3. Rzeczpospolita Polska potwierdza swoją politykę wdrażania praw i przepisów dotyczących ochrony środowiska, zdrowia i bezpieczeństwa, mając na względzie zdrowie i bezpieczeństwo członków Sił Zbrojnych Stanów Zjednoczonych, amerykańskich wykonawców kontraktowych, pracowników amerykańskich wykonawców kontraktowych oraz osób pozostających na ich utrzymaniu.

4. Stany Zjednoczone podejmą niezwłoczne działania w celu naprawienia znanych nieuchronnych i poważnych zagrożeń dla ludzkiego zdrowia i bezpieczeństwa ludzi wynikających z zanieczyszczenia środowiska naturalnego spowodowanego działaniami Departamentu Obrony Stanów Zjednoczonych, podejmowanymi na terenie Obiektu/Instalacji lub źródłem, których jest Obiekt/Instalacja. Takie działania Stanów Zjednoczonych muszą być zgodne z obowiązującym prawem i przepisami Stanów Zjednoczonych i uwzględniać przepisy polskiego prawa dotyczące ochrony środowiska.
5. Zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu, przed rozpoczęciem robót budowlanych na terenie Bazy, Stany Zjednoczone mają obowiązek przekazać Rzeczypospolitej Polskiej posiadane przez siebie dane i informacje, konieczne w rozsądnym zakresie dla Rzeczypospolitej Polskiej do stosowania swych przepisów prawa o ochronie środowiska.

Artykuł XI

Koordinacja z polskimi władzami lokalnymi

Dowódcy Polski i Amerykański mogą się konsultować w sprawach lokalnych z wojewodą, marszałkiem województwa i starostą powiatu, właściwymi ze względu na obszar funkcjonowania Bazy.

Artykuł XII

Zamknięcie Obiektu/Instalacji na terenie Bazy

W przypadku zaprzestania używania Obiektu/Instalacji na terenie Bazy przez Siły Zbrojne Stanów Zjednoczonych, Stany Zjednoczone zwrócą jako wyłączną i nieobciążoną własność Rzeczypospolitej Polskiej Uzgodniony Obiekt lub Obszar lub ich części, tereny lub ich części, w tym budowle oraz rzeczy trwale związane z gruntem wybudowane przez Siły Zbrojne Stanów Zjednoczonych tamże, ale po zakończeniu ich używania przez Siły Zbrojne Stanów Zjednoczonych. Strony uzgodnią warunki zwrotu tej własności, w tym przeprowadzenie konsultacji w sprawie odszkodowania za ewentualną zaktualizowaną wartość ulepszeń lub konstrukcji.

Artykuł XIII

Zobowiązania finansowe

1. Każda ze Stron jest odpowiedzialna za ponoszenie kosztów wykonywania jej zobowiązań, wynikających z niniejszej Umowy.
 - a. O ile Strony nie uzgodnią inaczej, Stany Zjednoczone ponoszą koszty:
 - (1) budowy, utrzymania i konserwacji i funkcjonowania antybalistycznych obronnych rakiet przechwytyjących i związanych z nimi instalacji w obrębie Obiektu/Instalacji; oraz

- (2) zamówionych, uzyskanych i świadczonych usług w bezpośrednim związku z raketami przechwytyjącymi i instalacjami takimi jak media i linie telekomunikacyjne po cenie nie mniej korzystnej niż ta przyznana polskim Siłom Zbrojnym stacjonującym na terenie Bazy, chyba, że strony uzgodnią inaczej.
- b. O ile Strony nie uzgodnią inaczej, Rzeczpospolita Polska ponosi koszty:
- (1) budowy, utrzymania i konserwacji oraz funkcjonowania instalacji na terenie Bazy znajdujących się pod polskim dowództwem lub instalacji użytkowanych wyłącznie lub głównie przez polskie władze; oraz
 - (2) podatków lokalnych związanych z Bazą od własności gruntów i innych nieruchomości.
- c. Jeśli w związku z budową i funkcjonowaniem Bazy modyfikacja pomieszczeń, instalacji, dróg, mediów, urządzeń komunikacyjnych lub innej infrastruktury znajdującej się na terenie Bazy lub poza jej terenem lub bezpośrednio z nią związanych i używanych zarówno przez Rzeczpospolitą Polską jak i Stany Zjednoczone będzie konieczna, koszty są ponoszone wspólnie przez Rzeczpospolitą Polską i Stany Zjednoczone za porozumieniem Stron.
- d. Jeżeli Strony uzgodnią, że Rzeczpospolita Polska pomaga Stanom Zjednoczonym w wypełnianiu ich zobowiązań dotyczących bezpieczeństwa Bazy, Stany Zjednoczone zwrócą Rzeczypospolitej Polskiej uzgodnione koszty określonych uzgodnionych usług dostarczonych przez Rzeczpospolitą Polską w celu pomocy Stanom Zjednoczonym w wypełnianiu ich zobowiązań dotyczących bezpieczeństwa Bazy.
2. Zgodnie z zobowiązaniami Stron wynikającymi z niniejszej Umowy oraz ich odnośnymi prawami krajowymi, wykonywanie zobowiązań Stron wynikających z niniejszej Umowy zależy od dostępności środków finansowych przeznaczonych na takie cele. Niniejszy akapit stosuje się bez uszczerbku dla jakichkolwiek zobowiązań Stron wynikających z Umowy NATO SOFA. Jeżeli Stany Zjednoczone zdecydują się zaakceptować wniosek Rzeczypospolitej Polskiej o zwrot kosztów zgodnie z ustępem 4 Artykułu XIV, Stany Zjednoczone wyasygnują odpowiednie środki finansowe na taki zwrot po zakończeniu swoich krajowych procedur prawnych.

Artykuł XIV **Roszczenia**

1. Roszczenia powstałe w Rzeczypospolitej Polskiej z tytułu szkód na terytorium Polski są rozpatrywane zgodnie z artykułem VIII Umowy NATO SOFA.
2. Stany Zjednoczone będą ponosić odpowiedzialność prawną za szkody lub straty wynikające z funkcjonowania elementów amerykańskiego systemu obrony przeciwrakietowej rozmieszczonego w Bazie, jeśli uznają, biorąc pod uwagę okoliczności, że powinny ponosić odpowiedzialność za takie szkody lub straty, i wówczas zaspokoją roszczenia z tytułu takich szkód lub strat zgodnie z prawem amerykańskim.

3. Rzeczpospolita Polska będzie ponosić odpowiedzialność prawną za szkody lub straty wynikające z funkcjonowania elementów amerykańskiego systemu obrony przeciwrakietowej rozmieszczonego w Bazie, jeśli uzna, biorąc pod uwagę okoliczności, że powinna ponosić odpowiedzialność za takie szkody lub straty, ponieważ nastąpiły one w wyniku jej działań lub zaniedbań.
4. Strony konsultują się, co do najbardziej odpowiedniego sposobu rozpatrywania jakiegokolwiek innego roszczenia, w tym roszczenia strony trzeciej, które nie jest objęte Umową NATO SOFA. W przypadku takiego roszczenia przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej z tytułu straty lub szkody, w tym straty lub szkody powstałej poza terytorium Polski w związku z działaniem antybalistycznych obronnych rakiet przechwytyjących rozmieszczonych na terytorium Polski, Stany Zjednoczone zapewniają właściwą pomoc oraz wsparcie prawne Rzeczypospolitej Polskiej w odniesieniu do każdego takiego roszczenia, w tym w odniesieniu do sporów sądowych powstałych w związku z takimi roszczeniami. Stany Zjednoczone życzliwie rozpatrzą wniosek Rzeczypospolitej Polskiej o zwrot wszelkich kosztów wynikających z prawomocnego wyroku w sprawie roszczenia z tytułu szkody lub straty związanej z działaniem antybalistycznych obronnych rakiet przechwytyjących rozmieszczonych na terytorium Polski.
5. Żadne z postanowień tego artykułu nie stanowii zrzeczenia się przez którąkolwiek ze Stron jej immunitetu państwa.

Artykuł XV

Wykonanie umowy i rozstrzyganie sporów

1. W zależności od sytuacji, Strony oraz ich przedstawiciele mogą zawierać porozumienia wykonawcze w celu wykonywania postanowień niniejszej Umowy.
2. Spory dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszej Umowy, w tym spory między Dowódcami dotyczące bieżącego funkcjonowania Bazy, są rozstrzygane na najniższym właściwym szczeblu w drodze konsultacji między Stronami. Spór można poddać dalszemu rozpatrzeniu i, jeżeli jest to możliwe, rozstrzygnięciu, przez Wspólną Komisję, która będzie utworzona przez Strony, lecz nie może on być wniesiony do żadnego krajowego lub międzynarodowego sądu, trybunału lub podobnego ciała lub do strony trzeciej w celu jego rozstrzygnięcia.

Artykuł XVI

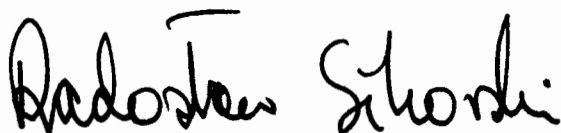
Wejście w życie, zmiany i okres obowiązywania

1. Niniejsza Umowa wchodzi w życie zgodnie z prawem wewnętrznym każdej ze Stron w dniu otrzymania późniejszej z not, w których Strony informują się nawzajem o spełnieniu wszystkich wewnętrznych procedur niezbędnych do wejścia w życie niniejszej Umowy.

2. Niniejsza Umowa pozostaje w mocy przez początkowy okres 20 lat i będzie automatycznie przedłużana na okresy pięcioletnie, chyba, że którakolwiek ze Stron powiadomi drugą Stronę na piśmie, co najmniej na dwa lata przed upływem początkowego 20-letniego okresu lub następującego po nim 5-letniego okresu o zamiarze wypowiedzenia Umowy.
3. Niniejsza Umowa może być zmieniona w drodze pisemnego porozumienia Stron.
4. Niniejsza Umowa może być wypowiedziana przez każdą ze Stron w drodze pisemnej notyfikacji z dwuletnim wyprzedzeniem.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, należycie umocowani przez swoje Rządy, złożyli podpisy pod niniejszą Umową.

Niniejszą Umowę sporządzono w *Warszawie* dnia *20 sierpnia 2008* roku, w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, każdy w językach polskim i angielskim, przy czym obydwie teksty są jednakowo autentyczne.

W IMIENIU RZĄDU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W IMIENIU RZĄDU
STANÓW ZJEDNOCZONYCH
AMERYKI

Załącznik

Amerykański system obrony przeciwrakietowej zlokalizowany jest na Terenie Zamkniętym na terytorium Polski w miejscowości Słupsk-Redzikowo. Miejsce, które zostało zaznaczone na dołączonej mapie, obejmuje Bazę, Obiekt/Instalację oraz Kompleks Obrony Przeciwrakietowej, zgodnie z definicją Artykułu II niniejszej Umowy.

Granice Bazy, Obiektu/Instalacji oraz Kompleksu Obrony Przeciwrakietowej MD w miejscu lokalizacji są określone na załączonej mapie. Strony mogą uaktualnić tę mapę poprzez zawarcie w tym celu specjalnego porozumienia wykonawczego.

W skład Kompleksu Obrony Przeciwrakietowej wchodzi:

- a. obiekty administracyjne, utrzymania/konserwacji, magazyny i warsztaty naprawcze
 - b. instalacja wodociągowa
 - c. instalacje rozdziału mediów
 - d. główna elektrownia
 - e. generatory zasilania zapasowego w razie awarii
 - f. podstacje przesyłu prądu
 - g. instalacja przekazywania łączności światłowodowej
 - h. systemy łączności satelitarnej przesyłu danych i łączności głosowej
 - i. instalacja systemu łączności na pokładzie rakiet przechwytyjących
 - j. instalacje magazynowania i dystrybucji paliwa dla generatorów zapasowych
 - k. magazyn paliwa raketowego
 - l. magazyn instalacji utleniającej
 - m. stacje kontroli zabezpieczeń wejść i wyjść
 - n. instalacja monitoringu stanu bezpieczeństwa
 - o. budynek mechaniczno-elektryczny pola rakiet przechwytyjących
 - p. pole rakiet przechwytyjących, w skład, którego wchodzi dziesięć silosów
 - q. instalacja monitorująca rakiety przechwytyjące
 - r. instalacja odbioru i przetwarzania danych z rakiet przechwytyjących;
- oraz
- s. podziemne magazyny komponentów rakiet przechwytyjących

Liczba członków Sił Zbrojnych Stanów Zjednoczonych i personelu cywilnego początkowo rozmieszczonych w Bazie nie przekroczy 500 osób.

Załącznik:
Mapa Bazy

Legenda

- ■ Granica kompleksu obrony przeciwlotkowej
- ■ ■ Granica obiektu / instalacji
- ■ ■ Granica bazy w Redzikowie